

Ἄλλη σειρά ἐγγράφων ἀναφέρεται εἰς τὴν οἰκογένειαν τοῦ μεγάλου ζωγράφου Θεοδοκοπούλου, πρὸ πάντων τοῦ ἀδελφοῦ αὐτοῦ Μανούσου Θεοδοκοπούλου, ὅστις ἦτο ἀπὸ τοῦ 1566 μέχρι τοῦ 1583 ἐνοικιαστὴς φόρων εἰς τὴν Κρήτην καὶ βεβαίως πλούσιος. Εἶναι πολὺ πιθανὸν κατὰ τὸν κ. Μέρτζιον ὅτι ὁ Μανούσος Θεοδοκόπουλος ἐβοήθησε τὸν ζωγράφον Θεοδοκόπουλον, ἀλλὰ περὶ τούτου δὲν εὑρέθησαν ἐγγραφα.

Ἐπίσης πολύτιμα εἶναι τὰ ἐγγραφα, τὰ ὅποια εὑρέθησαν περὶ διαφόρων Ἑλλήνων ζωγράφων ἐν Βενετίᾳ, τοῦ Μιχαὴλ Δαμασκηνοῦ, τοῦ Ἰωάννου Κυπρίου, τοῦ Θωμᾶ Μπατᾶ, τοῦ Ἐμμανουὴλ Τζάνε Μπουνιαλῆ, τοῦ Βίκτωρος, τοῦ Πουλάκη καὶ πολλῶν ἄλλων. Διὰ τῶν ἐγγράφων τούτων ἐξακριβοῦνται χρονολογία καὶ ἄλλα εἰδήσεις, διορθώνονται ἐπικρατήσασαι σφαλῆραι γνῶμαι καὶ γίνεται καλύτερα γνωστὸν τὸ ἔργον τῶν μεταβυζαντινῶν ζωγράφων, οἱ ὅποιοι συνεδύασαν τὴν βυζαντινὴν καὶ ἰταλικὴν ζωγραφικὴν.

Τέλος εὑρέθησαν πολλὰ ἐγγραφα περὶ σχεδιασθείσης—μὴ πραγματοποιηθείσης—μετοικεσίας Μανιατῶν εἰς Σαρδινίαν καὶ Σιλεσίαν ἀκόμη, διεσαφηνίσθη δὲ καὶ τὸ ζήτημα τῆς φυγῆς τῶν Ἑλλήνων τῆς Βενετίας τὸ 1760 εἰς τὴν Τεργέστην—ὅπου ἰδρύθη ἡ ἑλληνικὴ κοινότης—διὰ λόγους θρησκευτικούς, διότι ἐπιέσθησαν νὰ δεχθοῦν καθολικοὺς ἱερεῖς εἰς τὰς κηδεῖας. Οἱ Ἕλληνες οὗτοι μακρὰν τῆς Ἑλλάδος ζῶντες, μὴ γνωρίζοντες ἀκόμη ἐλευθέραν Ἑλλάδα, διὰ τῶν ἑλληνικῶν γραμμάτων ἔγιναν ὑπερήφανοι διὰ τὴν καταγωγὴν των καὶ προσεπάθησαν νὰ βοηθήσουν μακρότερον τὴν πατρίδα των ὅπως ἠδύνατο καλύτερον.

Τοιοῦτος εἶναι ὁ τόμος τῶν νέων ἐγγράφων, τὰ ὅποια πρόκεινται εἰς τὴν Ἀκαδημίαν Ἀθηνῶν πρὸς ἐξέτασιν καὶ ἐκδοσιν, εἰ δυνατόν. Ἄπειρον νέον ὕλικόν, τὸ ὅποσον μᾶς γνωρίζει μεγάλους Ἕλληνας καὶ διορθώνει ἐπικρατούσας πρότερον ἐσφαλμένας γνῶμας. Ὅπως εἶπον ἀνωτέρω, ὁ κ. Μέρτζιος γνωρίζει τοὺς λαβυρίνθους τῶν Βενετικῶν Ἀρχείων καὶ δι' αὐτὸ ἐργάζεται, ὡς οὐδεὶς ἄλλος Ἕλλην μὲχρι τοῦδε. Ἄς ἐλπίσωμεν ὅτι καὶ περαιτέρω θὰ δυνηθῆ νὰ συνεχίσῃ τὰς ἐρεῦνας του, διὰ νὰ μᾶς δώσῃ καὶ νέα ἐγγραφα περὶ τῶν ἑλληνικῶν χωρῶν καὶ πρὸ πάντων περὶ τῆς Βορείου Ἑλλάδος.

ΑΝΟΡΓΑΝΟΣ ΧΗΜΕΙΑ. — Παρασκευὴ τοῦ ρηνίου ὑπὸ μορφῆν κολλοειδῆ καὶ καταλυτικαὶ αὐτοῦ ιδιότητες, ὑπὸ Κ. Ζέγγελη καὶ Αἰ. Σιάθη.

Τὸ νέον στοιχεῖον ρήνιον ἀνεκαλύφθη φασματοσκοπικῶς τῇ 1925 ὑπὸ τοῦ ζεύγους Walter καὶ Ida Noddack καὶ ἀνευρίσκεται εἰς ὅπωςδήποτε ἀξίαν λόγου ποσότητα εἰς τὸν μολυβδαινίτην καὶ ἄλλα τινὰ ὄρυκτά.

Ἀπὸ τῆς ἀνακαλύψεώς του πολλοὶ χημικοὶ ἐπεδόθησαν εἰς τὴν ἔρευναν τῶν φυσικῶν καὶ χημικῶν ιδιοτήτων αὐτοῦ, τὴν παρασκευὴν τῶν διαφόρων αὐτοῦ ἐνώσεων,

τὴν μελέτην τῶν ἰδιοτήτων αὐτῶν καὶ ἡ σχετικὴ βιβλιογραφία ἐντὸς δωδεκαετίας ἐπλουτίσθη σημαντικῶς.

Ὅσον ἀφορᾷ τὰς καταλυτικὰς αὐτοῦ ἰδιότητας ὀλίγα ἐγνώσθησαν μέχρι τοῦδε. Οἱ H. Tropsh καὶ Rassler¹ ἐζήτησαν νὰ τὸ χρησιμοποιήσουν ὡς καταλύτην δι' ὑδρογονώσεις καὶ ἐπέτυχον (1930) εἰς τὴν ὑψηλὴν θερμοκρασίαν τῶν 350°-400° νὰ ἀναγάγουν τῇ μεσολαβήσει αὐτοῦ τὸ μονοξειδιον τοῦ ἄνθρακος πρὸς μεθάνιον καὶ νὰ ὑδρογονώσουν τὸ αἰθυλένιον πρὸς αἰθάνιον. Βραδύτερον οἱ M. S. Platonow, S. B. Anisimow W. M. Krascheninnicowa¹ παρατήρησαν ὅτι τὸ ρήνιον ἀσκεῖ ἐλαφρὰν καταλυτικὴν ἐνέργειαν εἰς τὰς ὑδρογονώσεις τοῦ μηλεϊνικοῦ ὀξέος καὶ τοῦ κυκλοεξενίου ἐν ὑψηλῇ θερμοκρασίᾳ, ἰσχυροτέραν δὲ προκειμένου περὶ ἀφυδρογονώσεως τῆς ἀλκοόλης.

Τέλος κατὰ τὸ παρελθὸν ἔτος² χρησιμοποιήσαντες τοιοῦτον ἐξόχως λεπτῶς διαμερισμένον, ληφθὲν δι' ἀναγωγῆς, ὑπερρηνικοῦ ἀμμωνίου, δι' οὗ διεποτίσαμεν κίσσηριν, δι' ὑδρογόνου εἰς θερμοκρασίαν 530°, ἐπετύχομεν τὴν εἰς 85° μόνον, ἔνωσιν τοῦ ἀζώτου καὶ ὑδρογόνου πρὸς ἀμμωνίαν ἐν μικρῇ πάντοτε ποσότητι, πλὴν τῆς περιπτώσεως καθ' ἣν ἐχρησιμοποίησαμεν ἄζωτον ἐν τῷ γεννᾶσθαι, ὅτε ἔσχομεν τετρακοσιαπλασίαν περίπου ἀπόδοσιν.

Δεδομένου ὅτι τὰ μέταλλα ἐν κολλοειδῇ κατάστασει ἀσκοῦν πολὺ ἐντονωτέρας χημικὰς δράσεις καὶ καταλύσεις λόγῳ κυρίως τῆς μεγάλης αὐτῶν διασπορᾶς καὶ συνεπῶς πολλαπλασιασμοῦ τῆς δρώσης αὐτῶν μάζης ἐπεζητήσαμεν νὰ δώσωμεν εἰς τὸ ρήνιον τὴν κολλοειδῆ μορφήν. Χρησιμοποίησαντες διαφόρους πρὸς τοῦτο ἐνδεικνυμένους μεθόδους ἐπετύχομεν τέλος μετὰ πολλὰ πειράματα νὰ λαβώμεν τοῦτο διὰ τῆς αὐτῆς μεθόδου δι' ἧς ἐπετύχομεν ἄλλοτε³ τὸ ρόδιον εἰς κολλοειδῆ μορφήν.

Πρὸς τοῦτο διαλύομεν ἐν γραμμάριον ὑπερρηνικοῦ καλίου εἰς 10 κ. ἐκ. ὕδατος δις ἀπεσταγμένου, προσθέτομεν διάλυμα πρωταλβινικοῦ νιτρίου παρασκευασθέντος κατὰ τὰς ὁδηγίας τοῦ Paal καὶ θερμαίνομεν εἰς 40°-50°. Ἐπιστάζομεν κατόπιν κατὰ σταγόνας καυστικὸν νάτρον 3% καὶ φορμόλην (10 κ. ἐκ. διαλύματος 15 κ. ἐκ. φορμόλης 40% εἰς 100 κ. ἐκ. ὕδατος) μέχρι πλήρους ἀναγωγῆς. Μετὰ τὴν ἀποκάθαρσιν αὐτοῦ διὰ παρατεταμένης διαπιδύσεως συμπυκνοῦται τὸ διάλυμα εἰς θερμοκρασίαν οὐχὶ ὑπερβαίνουσαν τοὺς 40°. Οὕτω λαμβάνεται διάλυμα χρώματος ἀνοικτοῦ καστανοχρόου, λίαν σταθερόν, ἐκ κολλοειδοῦς ρηνίου.

Τὸ διάλυμα ἐξεταζόμενον ὑπὸ τὸ ὑπερμεγεθυντικὸν μικροσκόπιον δεικνύει τὴν κίνησιν τοῦ Braun, τὴν χαρακτηριστικὴν διὰ τὰ κολλοειδῆ διαλύματα.

Ἐπίσης ἐξετασθὲν μικροσκοπικῶς καὶ μακροσκοπικῶς ἐλέγχεται ἀρνητικῶς φορτισμένον.

Τὸ κολλοειδὲς ρήνιον ἀπορροφᾷ μεγάλα ποσὰ ὑδρογόνου. Πρὸς μέτρησιν τῶν

¹ Berichte, 1930, S. 2149.

² Öster. Zeitung, 1937, 4.

³ C. R., 1920, 170, p. 1058.

άπορροφόμενων ποσῶν ἐθέσαμεν ἐντὸς εἰδικῆς συσκευῆς συγκοινωνούσης μὲ βαθμολογημένον σωλήνα ὀγκομετρικὸν κινήτης στάθμης περιέχοντα τὸ πρὸς ἀπορρόφησιν ὑδρογόνου, διάλυμα περιέχον 0,0206 κολλοειδοῦς μετάλλου.

Ἡ συσκευή ἐταράσσετο μηχανικῶς. Ἡ ἀπορρόφησις διήρκεσεν ἐπὶ 24 ὥρον. Ἀπερροφήθησαν 0,94 κ. ἐκ. ὑδρογόνου. Ἐκ τοῦ ποσοῦ τούτου ἀφαιρεῖται 1^{ον} τὸ ἀπαιτούμενον ὑδρογόνον πρὸς ἕνωσιν μετὰ τοῦ ἐν τῷ ὕδατι διαλελυμένου ὀξυγόνου ἤτοι 0,12 κ. ἐκ. καὶ 2^{ον} τὸ εἰς τὸ αὐτὸ ποσὸν ὕδατος διαλυόμενον ὑδρογόνον ἤτοι 0,43 κ. ἐκ., ἐν ὅλῳ 0,55 κ. ἐκ. Τὰ ἀπομένοντα 0,39 κ. ἐκ. ἀντιστοιχοῦν εἰς τετρακοσιαπλάσιον περίπου ὄγκον τοῦ περιεχομένου μεταλλικοῦ ρηνίου.

Ἐπιφυλασσόμενοι νὰ ἐρευνήσωμεν εὐρύτερον καὶ λεπτομερέστερον τὰς καταλυτικὰς ιδιότητας τοῦ ρηνίου καὶ ἰδιαίτερώς ἐπὶ ὑδρογονώσεων καὶ ἀφυδρογονώσεων, ἀναφέρομεν ἐνταῦθα ἐπὶ συγκεκριμένων περιπτώσεων τὰς παρατηρηθείσας καταλυτικὰς δράσεις αὐτοῦ.

1. Ἐπιτάχυνσις τῆς ἀποσυνθέσεως τοῦ ὑπεροξειδίου τοῦ ὑδρογόνου.

Χρησιμοποιηθέντα διαλύματα.

10 κ. ἐκ. ἀραιῶν διαλύματος ὑπεροξειδίου τοῦ ὑδρογόνου

(1 γραμμομόριον εἰς 22 λίτρα ὕδατος)

10 κ. ἐκ. καυστικοῦ νάτρου N 50

10 κ. ἐκ. διαλύματος κολλοειδοῦς ρηνίου εἰς ποικιλοῦσας περιεκτικότητας.

Τὸ χρησιμοποιηθὲν ἐκάστοτε διάλυμα ὑπερμαγγανικοῦ καλίου πρὸς ποσοτικὸν προσδιορισμὸν τοῦ ὑπεροξειδίου τοῦ ὑδρογόνου ἦτο N/100. Εἰς ἐκάστην δοκιμὴν ἐλαμβάνοντο 5 κ. ἐκ. τοῦ τριαδικοῦ ὡς ἀνωτέρω μίγματος. Θερμοκρασία 18°,5. Ἡ πορεία τῆς ἀποσυνθέσεως ἦτο ἡ ἀκόλουθος:

Πείραμα 1^{ον}

Χρόνος εἰς πρῶτα λεπτά	0	5	15	45	60
Καταναλωθὲν $KMnO_4$ εἰς κ. ἐκ.	15.4	14.9	14.6	13	12.6
Περιεκτικότης εἰς ρήνιον 0,0207.					

Πείραμα 2^{ον}

Χρόνος εἰς πρῶτα λεπτά	0	5	15	45	60
Καταναλωθὲν $KMnO_4$ εἰς κ. ἐκ.	15.4	14.9	14.6	13	12.6
Περιεκτικότης εἰς ρήνιον 0,053.					

Πείραμα 3^{ον}

Χρόνος εἰς πρῶτα λεπτά	0	33	60	120	360	480
Καταναλωθὲν $KMnO_4$ N/100	16	12	10.3	8.1	6.5	4.9
Περιεκτικότης εἰς ρήνιον 0,207						

Πείραμα 4^{ον}

Χρόνος εἰς πρῶτα λεπτά	0	30	60	120	360
Καταναλωθὲν $KMnO_4$ N/100	16	12	10.2	8	6.5
Περιεκτικότης εἰς ρήνιον 0,207					

Ἐκτὸς τῶν πειραμάτων τούτων ἐξετελέσθη καὶ λευκὸν πείραμα μὲ πρωταλβι-
νικὸν γάτριον ἄνευ ρηγίου. Ἡ προκύψασα καταλυτικὴ τούτου ἐπίδρασις ὑπῆρξεν ὅλως
παραμελητέα.

Ἐν τῶν πειραμάτων τούτων προκύπτει ὅτι ἡ καταλυτικὴ ἐπίδρασις τοῦ κολ-
λοειδοῦς ρηγίου ἐπὶ τῆς ἀποσυνθέσεως τοῦ ὑπεροξειδίου τοῦ ὑδρογόνου εἶναι μᾶλλον
ἀσθενής, ἀκολουθεῖ δὲ κατὰ τι βραδύτερον τὸν τύπον μονομοριακῆς ἀντιδράσεως.

2. Ὑδρογόνωσις τοῦ μηλεϊνικοῦ ὀξέος.

0.3 γραμ. μηλεϊνικοῦ ὀξέος διελύθησαν εἰς 10 κ. ἐκ. ὕδατος καὶ ἐξουδετερώθησαν δι' ἀνθρα-
κικοῦ νατρίου. Προστέθη κολλοειδὲς ρήγιον περιέχον 0,0207 γραμ. μεταλλικοῦ. Θερμοκρ. 18°.

Πορεία τῆς ἀντιδράσεως

Χρόνος ὑδρογόνωσεως εἰς λεπτά	0	15	30	75	110	135	315
Ἀπορροφηθὲν Η εἰς κ. ἐκ.	0	4	4.6	5.8	6.6	7.2	12

Ἡ ἀπορρόφησις ἐξηκολούθησεν ἐπὶ 30 ὥρας. Τὸ δοχεῖον τῆς ἀντιδράσεως ἀνε-
ταράσσεται μηχανικῶς ἐπὶ 12 ὥρας. Ἀπερροφήθησαν ἐν συνόλῳ 65 κ. ἐκ. ὑπὸ πίεσιν
757 χλστ. καὶ 20°, ἧτοι 60 εἰς 760 καὶ 0° ἀντὶ τοῦ θεωρητικῶς ἀπαιτουμένου 65.7
πρὸς ὀλικὴν ἀναγωγὴν πρὸς ἠλεκτρικὸν ὀξύ. Πρὸς ἀποχωρισμὸν τοῦ παραχθέντος
ἠλεκτρικοῦ ὀξέος, μετὰ τὴν καθίζησιν τοῦ καταλύτου δι' ὑδροχλωρικοῦ ὀξέος καὶ
ἐξάτμισιν εἰς χαμηλὴν θερμοκρασίαν, παρελήφθη τὸ ὑπόλειμμα δι' αἰθέρος καὶ ἐξη-
τμίσθη ἐπὶ ἀτμολούτρου. Τὸ στερεὸν ὑπόλειμμα ἔδειξε σημεῖον τήξεως 181°9.
Σημεῖον τήξεως τοῦ ἠλεκτρικοῦ ὀξέος 182°8.

3. Σύνθεσις τῆς ἀμμωνίας ἐκ τῶν συστατικῶν αὐτῆς.

Τὸ χρησιμοποιηθὲν ὑδρογόνον παρεσκευάσθη ἐκ χημικῶς καθαρῶν ψευδαργύρου
καὶ θεικοῦ ὀξέος (Kahlbaum), ἐπὶ πλέον δὲ διεβιβάσθη διὰ δύο πλυντρίδων περιε-
χοσῶν ὑπερμαγγανικὸν κάλιον καὶ καυστικὸν κάλι.

Τὸ ἄζωτον ἐλήφθη ἐξ ὀβίδος ἀζώτου τοῦ ἐμπορίου. Πρὸς ἀπαλλαγὴν αὐτοῦ ἐκ
τοῦ περιεχομένου ὀλίγου ὀξυγόνου διωχετεύθη κατ' ἀρχὰς διὰ διαλύματος ὑδροθεικοῦ
νατρίου ($\text{Na}_2\text{S}_2\text{O}_4$) καὶ εἶτα ὑπεράνω διαπύρου (300°-350°) χαλκοῦ.

Μίγμα τῶν δύο ἀερίων, κατ' ἀναλογίαν ὄγκων $\text{N} = 1$ καὶ $\text{H} = 3$, διωχετεύετο ἐξ
ἀεριοφυλακίου, μετὰ ἐκ νέου πλύσιν δι' ὑδροθεικοῦ νατρίου, εἰς τὸ δοχεῖον τὸ
φέρων τὸν καταλύτην, ὅπερ συνεκινῶναι πρὸς φιάλην περιέχουσαν θεικὸν ὀξύ $\text{N}/2$.
Ἐχρησιμοποιήθησαν 10 κ. ἐκ. κολλοειδοῦς διαλύματος περιέχοντος 0,0165 γραμ. μεταλλ-
λικοῦ ρηγίου. Τὸ δοχεῖον τῆς ἀντιδράσεως ἦτο τοποθετημένον ἐντὸς ὕδατος σταθε-
ρᾶς θερμοκρασίας 85°. Τὸ πείραμα διήρκεσεν ἐπὶ δύο ὥρας διωχετεύθη δὲ ἐν συνόλῳ
ὄγκος τριῶν λίτρων.

Μετὰ τὴν προσθήκην καυστικοῦ νάτρου ἀπεστάχθη ἡ παραχθεῖσα ἀμμωνία καὶ

παρελήφθη ἐντὸς 20 κ. ἐκ. θεικοῦ ὀξέος N/100. Παρήχθησαν ἐν συνόλῳ 2,25 κ. ἐκ. διαλύματος ἀμμωνίας N/100.

Ἐπειδὴ εἰς προηγούμενα ἡμῶν πειράματα¹ συνθέσεως τῆς ἀμμωνίας τῇ βοήθειᾳ καταλυτικῶς δρώντων κολλοειδῶν μετάλλων Pt, Pd, Rh κλπ. ἡ ἀπόδοσις ἠϋξανε σημαντικῶς ἐν ὀξίνῳ διαλύματι, ἐδοκιμάσαμεν νὰ καταστήσωμεν τοῦτο ὄξινον, ἀλλὰ τὸ κολλοειδὲς διάλυμα τοῦ ρηνίου εἶναι λίαν εὐαίσθητον εἰς ὀξέα καὶ μόνον ἐλαφρῶς ὄξινον διὰ προσθήκης 2 κ. ἐκ. θεικοῦ ὀξέος N/2 ἠδυνήθημεν νὰ λάβωμεν σταθερόν. Ἐπαναλαβόντες τὸ ἄνω πείραμα ὑπὸ τὰς αὐτάς συνθήκας μὲ τὸ ὄξινον διάλυμα ἐλάβομεν 3,1 κ. ἐκ. ἀμμωνίας N/2. Τὸ ποσὸν τοῦτο, μικρὸν καθ' ἑαυτό, εἶναι οὐχ ἦτον τριπλάσιον ἐκείνου ὅπερ ἐλάβομεν μὲ καταλύτην μεταλλικὸν ρήνιον καὶ μὲ ποσότητα τριάκοντα φορές μεγαλύτεραν εἰς ρήνιον.

Ἐξ ὅλων τῶν πειραμάτων τούτων κατεδείχθη ὅτι τὸ ρήνιον εἰς κολλοειδῆ κατάστασιν παρουσιάζει πολὺ ἐντονωτέρας καταλυτικὰς ιδιότητας, ἰδίως δι' ὑδρογονώσεις, ἀπὸ τὸ μεταλλικὸν ρήνιον λαμβανόμενον εἰς λεπτοτάτην κόνιν.

ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΙΣ ΠΡΟΣΕΔΡΟΥ ΜΕΛΟΥΣ

ΙΣΤΟΡΙΑ.—'Ολίγα τινὰ διὰ τὸν μέγαν τοῦ Ναυτικοῦ μας εὐεργέτην, τὸν ποτὲ Λεωνίδα Χ. Παλάσκαν πλοίαρχον τοῦ Β. Ν.,² ὑπὸ **Στυλιανοῦ Ἐμμ. Δυκούδη.**

Πρὸ τινων ἡμερῶν παρετήρησα ἐν τῷ γραφείῳ τοῦ Ἀρχηγοῦ τοῦ Γεν. Ἐπιτελείου τοῦ Ναυτικοῦ, ὅτι εἶχεν ἐπ' ἐσχάτων ἀναρτηθεῖ ἐν αὐτῷ, μικρὰ ἀλλ' ὠραία ὕδα-

¹ C. R., 1916, 162, p. 914.

² Πηγαὶ καὶ βοηθήματα: «Μητρῶν Ἀξιωματικῶν τοῦ Πολ. Ναυτικοῦ παντὸς κλάδου, περιέχον μεταβολὰς μέχρι τοῦ 1872». «Μητρῶν Ἀξιωματικῶν Β. Ν., βιβλίον 1». (Φυλάσσονται παρὰ τῇ Διοικητικῇ Ὑπηρεσίᾳ τοῦ Ὑπουργείου τῶν Ναυτικῶν). Ὅμοιος: ἕτερον παρὰ τῇ Γεν. Διευθ. Β. Ναυστάθμου καὶ ἕτερον παρὰ τῇ Ν. Σχολῇ Πολέμου, ὡς πληροφοροῦμαι. CHAR. ΜΕΛΕΤΟΠΟΥΛΟ, Directeur de la Bibliothèque Nationale, «Notice biographique sur Leonidas Palasca», Ἀθῆναι, τύποις Φιλοκαλίας, 1880. S. F. J. SCHMIDT, Διευθ. τοῦ Ἀστεροσκοπεῖου Ἀθηνῶν, «Ἀνμνήσεις ἐκ τοῦ βίου τοῦ Λεων. Παλάσκα», Ἐστία, ἔτος Ε', 9, 1880, φυλ. 218, σ. 129. ΗΛ. ΦΙΛ. ΚΑΝΕΛΟΠΟΥΛΟΥ, «Μαθήματα Ναυτιλίας πρὸς χρῆσιν Ν. Σχολῆς Δοκίμων» λιθογρ. ἐκδ. 1892. ΜΙΧ. ΓΟΥΔΑ, Πρόλογος, ἐν τῷ «Ἑλληνογαλλικῷ λεξικῷ Ναυτικῶν ὄρων, ὑπὸ Λεων. Παλάσκα», Ἀθῆναι, 1898. ΔΗΜ. ΦΩΚΑ, «Χρονικὰ τοῦ Ἑλλήν. Βασ. Ναυτικοῦ», ἐκδ. Ναυτ. Ἐπιτελείου, 1923. Βραβεῖον Ἀκαδημίας Ἀθηνῶν. ΙΩΑΝ Α ΛΑΖΑΡΟΠΟΥΛΟΥ, «Τὸ Πολεμικὸν Ναυτικὸν τῆς Ἑλλάδος, ἀπὸ Ἀνεξαρτησίας μέχρι Βασιλείας Ὁθωνος», Βραβεῖον Ἀκαδημίας Ἀθηνῶν. Κ. ΜΟΥΡΟΥΖΗ, «Ἐπιτάφιος εἰς Λεωνίδα Χ Παλάσκαν». Α. ΠΑΛΑΣΚΑ, Τὰ συμβάντα τοῦ Ὀκτωβρίου 1862 ἐπὶ τοῦ Β. ἀτμοδρόμωνος «Ἀμαλία» (ἐξεδόθη μετὰ θάνατον, 1882). ἀνεδημοσιεύθη εἰς Ν. Ἐπιθεώρησιν, ἔτος Ε', 7, σ. 254 καὶ 353, μετὰ προλόγου ὑπὸ τοῦ τότε ἀντιπλ. ΑΔΕΞ. ΣΑΚΕΛΛΑΡΙΟΥ ΠΙΛΑΤΟΥ κατὰ Ἰούνιον 1925. Κ. Α. ΑΘΑΝΑΣΙΑΔΟΥ, ἐν Ν. Ἐπιθεωρήσει,